

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI W TRAKCIE NAUCZANIA ZDALNEGO

Autor: mgr Anna Krawczyk, psycholog

Drodzy Rodzice...

- W trakcie pracy zdalnej Waszych dzieci, jesteście Państwo zobowiązani do kontrolowania dzieci (zwłaszcza tych z najmłodszych klas I-III) oraz do stałego ostrzegania dzieci przed czyhającymi na nie zagrożeniami. W tym zaś może pomóc włączenie nadzoru rodzicielskiego na urządzeniach z dostępem do Internetu.

Statystyki:

- Dzieci zaczynają korzystać z Internetu w coraz młodszym wieku – pierwszy kontakt z Internetem przypada na wiek między 7 a 11 rokiem życia.
- W Polsce przeciętny wiek pierwszego logowania się w sieci przypada na 9 rok życia. Ok. 33% 9-10 latków korzystających z Internetu jest w sieci codziennie. Wskaźnik ten rośnie do 80% w grupie 15-16 latków.

Korzystanie z Internetu jest obecnie nieodłączną częścią codziennego życia dzieci.

Umiejętności internetowe u dzieci i młodzieży:

Kompetencje internetowe u dzieci rosną wraz z wiekiem, ale wciąż bardzo duży odsetek (od 1/3 do 2/3 dzieci), stanowią dzieci które nie nabyły umiejętności niezbędnych do bezpiecznego korzystania z Internetu.

Potrzebna im więc pomoc bardziej doświadczonych rówieśników lub osób starszych. Te dzieci są najbardziej narażone na ryzyko rozmaitych zagrożeń w Internecie – mają poczucie, że mogą się w nim swobodnie poruszać, ale nie posiadają instrumentów gwarantujących im bezpieczeństwo w Internecie.

Umiejętności internetowe 11-16 latków – przykłady:

- Usuwanie historii odwiedzanych stron
- Zmiana ustawienia prywatności na swoim profilu w portalu społecznościowym
- Zablokowanie niechcianych kontaktów
- Dodanie strony internetowej do zakładek (Ulubione)
- Znalezienie informacji o tym, jak bezpiecznie korzystać z Internetu
- Zablokowanie niechcianych reklam/spamów/wiadomości
- Zmianie ustawień filtrowania (które strony internetowe można oglądać, a których nie)

Wybrane zagrożenia internetowe:

Ekspozycja na treści związane z seksem, otrzymywanie niechcianych wiadomości z podtekstem erotycznym.

Bycie obiektem agresji, dokuczania w Internecie (cyberprzemoc).

Nawiązywanie kontaktów online z osobami nieznanymi osobiście.

Spotkania „twarzą w twarz” z osobami poznanymi w sieci.

Wybrane zagrożenia internetowe:

Kontakt z potencjalnie szkodliwymi treściami wygenerowanymi przez użytkowników Internetu (mowa nienawiści, gloryfikacja spożywania środków psychoaktywnych, eksponowanie kwestii związanych z samobójstwami, samouszkodzeniami, zaburzeniami odżywiania - anoreksja).

Doznanie wykorzystania informacji osobistych przez innych (ujawnienie intymnych, prywatnych materiałów).

- **21% dzieci** doświadcza poniżania, ośmieszania i upokarzania;
- **16% dzieci** doświadcza straszenia i szantażowana;
- **57% osób w wieku 12 – 17 lat** była przynajmniej raz obiektem zdjęć lub filmów wykonanych wbrew ich woli;
- **14% dzieci** zgłasza przypadki rozpowszechniania za pośrednictwem Internetu lub telefonów komórkowych kompromitujących je materiałów.

Przykład klasyfikacji zagrożeń online:

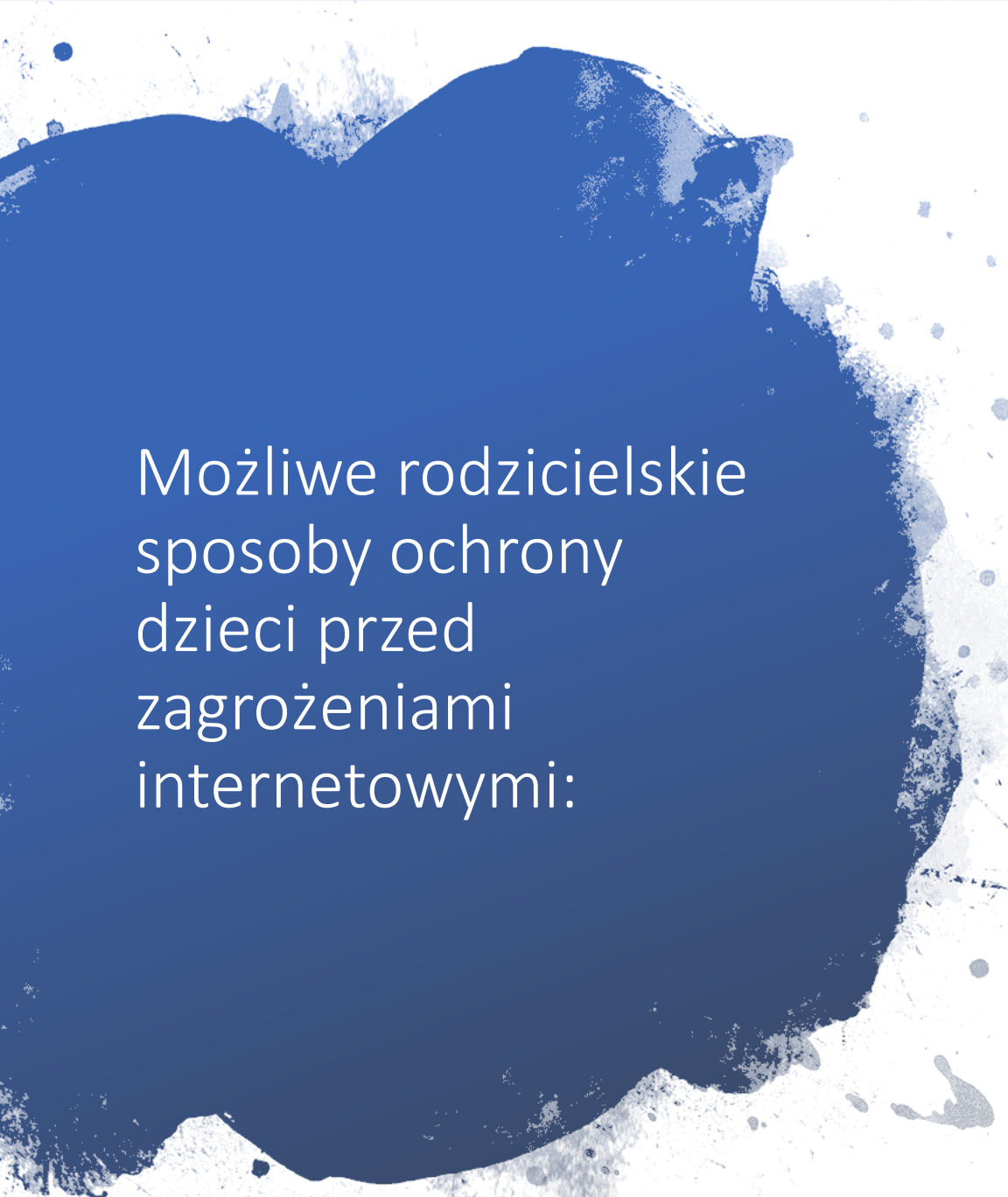
Typ zagrożenia	Ekspozycja na niewłaściwe treści	Doświadczenia użytkownika w wyniku kontaktów z innymi osobami online	Podejmowanie szkodliwego zachowania online
Relacje międzyludzkie oparte na przemocy, agresji	Przemoc./okrucieństwo/ sceny drastyczne	Doznawanie dręczenia/znęcania się/agresywności/ napastliwości ze strony innych	Dręczenie/złośliwe zachowanie/ napastliwość (cyberagresja)
Wypaczone kontakty erotyczne	Pornografia	Doświadczenie bycia uwiedzionym (grooming)	Seksting
Ustalanie hierarchii wartości/indoktrynacja	Rasizm/nienawiść	Perswazja ideologiczna	Samouszkodzenia, próby samobójcze
Działania rynkowe/kommercyjne	Marketing/perswazja	Nadużycia prywatności/ wykorzystanie danych osobistych	Nielegalne ściąganie filmów, dokumentów, hazard online

Eksperymentowanie z własną tożsamością:

- To przedstawienie siebie jako kogoś innego: kogoś kto ma inną płeć, wiek, status społeczno-ekonomiczny, zasoby czy cechy psychologiczne, niż właściciel tożsamości.
- Potrzeba eksperymentowania wynika głównie z chęci odgrywania różnych ról społecznych. Może też wynikać z chęci zabawy, pragnienia posiadania kilku tożsamości w sieci, chęci maskowania prawdziwego „ja”.

Przykłady uzależnień od nowych technologii:

- Sieciholizm lub sieciozależność
- Socjomania internetowa
- Cyberzależność lub cybernałóg
- Internetoholizm, internetozależność, uzależnienie internetowe lub uzależnienie od Internetu
- Zaburzenie spowodowane zależnością od Internetu
- Infoholizm, infozależność
- Fonoholizm

Możliwe rodzicielskie sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami internetowymi:

- Rozmowy z dzieckiem na temat tego, co robi w Internecie.
- Wspólne korzystanie wraz z dzieckiem z Internetu (gry).
- Przebywanie w pobliżu dziecka, gdy surfuje w Internecie.
- Określanie zasad, w jaki sposób dziecko może korzystać z Internetu (to głównie zasady ograniczające czas lub sposób korzystania z Internetu).
- Instalowanie na komputerze dziecka oprogramowania filtrującego lub blokującego dziecku korzystanie z Internetu w wybranych obszarach, bądź umożliwiającego wgląd w historię aktywności dziecka w Internecie.

Wnioski:

- Dłuższe korzystanie z Internetu (po zakończeniu nauki) niesie ze sobą poza pewnymi korzyściami więcej możliwych zagrożeń.
- W przypadku dzieci, które doświadczyły analizowanych zagrożeń, okazuje się że ich rodzice często nie zdają sobie sprawy z zaistniałej sytuacji (np. wydaje im się, że ich dzieci nie widziały w sieci treści związanych z seksem).
- Konieczne jest podnoszenie świadomości o zagrożeniach internetowych oraz podkreślanie wagi poszanowania nie tylko własnej, ale i cudzej prywatności (zarówno u dzieci, jak i ich rodziców i opiekunów).

Wnioski:

- Polityka dotycząca bezpieczeństwa online powinna kierować środki i pomoc tam, gdzie są najbardziej potrzebne – do najmłodszych dzieci korzystających z Internetu, żeby jak najwcześniej wyposażyć je w odpowiednie instrumenty radzenia sobie z napotykanymi zagrożeniami.
- Bez wsparcia i pomocy ze strony rodziców dzieci są mniej bezpieczne w sieci.

Dziękuję za uwagę

Autor: mgr Anna Krawczyk, psycholog